

PLANIRANJE I KORIŠTENJE SREDSTAVA EU U RH

Dinka Bujas

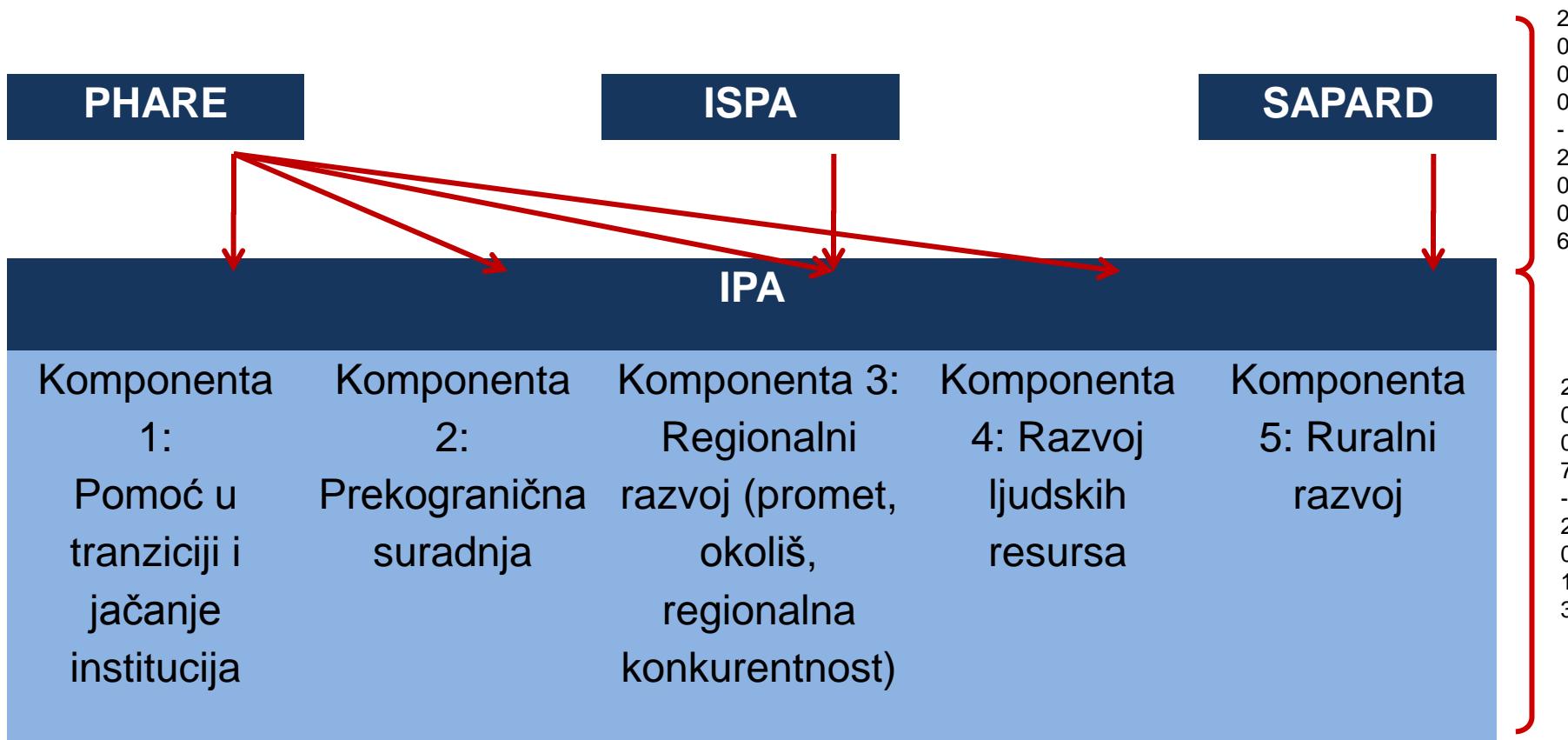
Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju
fondova EU

listopad 2011. godine, Bol na Braču

ZAŠTO PRETPRISTUPNA POMOĆ?

**Cilj 1: pripremiti državu kandidatkinju za buduće članstvo u EU
(usvajanje pravne stečevine: zakoni/propisi)**

Cilj 2: uspostaviti mehanizme za upravljanje proračunom EU nakon članstva

ZAŠTO PRETPRISTUPNA POMOĆ?

PHARE/IPA I

- Usklađivanje nacionalnih propisa s pravnom stečevinom EU i jačanje kapaciteta za provedbu novog zakonodavstva (jačanje institucija, ulaganja u opremu i radove)

PHARE/IPA II

- Prekogranična suradnja

PHARE/IPA III/IPA IV

- Pilot projekti poticanja gospodarskog i socijalnog razvoja

ISPA/IPA III

- Ulaganja u infrastrukturu zaštite okoliša
- Ulaganja u prometnu infrastrukturu (TEN-T mreža)

SAPARD/IPA V

- Potpora poljoprivrednicima u primjeni pravne stečevine i modernizaciji poljoprivredne proizvodnje

SREDSTVA DOSTUPNA RH PRIJE ČLANSTVA U EU

CARDS

2001: 60 MEUR

2002: 59 MEUR

2003: 62 MEUR

2004: 81 MEUR

262 MEUR

PHARE

2005: 77 MEUR

2006: 69 MEUR

146 MEUR

ISPA

2005: 25 MEUR

2006: 34 MEUR

59 MEUR

SAPARD

2006: 25 MEUR

25 MEUR

IPA

2007: 141 MEUR

2008: 146 MEUR

2009: 151 MEUR

2010: 154 MEUR

2011: 157 MEUR

2012: 160 MEUR

2013: 163 MEUR

1.071 MEUR

OSTVARENI REZULTATI U KORIŠTENJU PROGRAMA EU

Postotak iskorištenosti programa

PROGRAM	PROSJEČNA STOPA UGOVARANJA
CARDS	95,80%
PHARE	86,37%
ISPA	95%
SAPARD	61,7%
IPA I 2007	92,22%
IPA II, III, IV, V	ugovaranje u tijeku (N+3 za 2010. ispunjen)

Učinak programa

- prvenstveno na institucionalni razvoj (uključujući pripremu za strukturne fondove kroz program IPA)
- razmjerno malen učinak na gospodarstvo i zapošljavanje

IPA III i IV STRATEŠKI DOKUMENTI

Prepristupno partnerstvo

Višegodišnji indikativni
planski dokument

Višegodišnji indikativni
financijski okvir

Strateški okvir za razvoj
2006-2013

K1

K2

K 3 + 4

K 5

Godišnji
planovi
aktivnosti

- jačanje
institucionalne
sposobnosti za
provedbu pravne
stećevine EU

6 OP-a
prekogranične
suradnje
(2007-2013)

RH – BiH
RH – Mađarska
RH – Italija
RH – Crna Gora
RH – Srbija
RH – Slovenija
+ transnacionalni
programi

Okvir za usklađenost strategija
2007-2013

4 Operativna programa (2007-
2011)

- promet
- okoliš
- regionalna konkurentnost
- razvoj ljudskih potencijala

Plan za
poljoprivrednu i
ruralni razvoj
(2007-2013)

RH

EK

ISKUSTVA S IPA PROGRAMOM

Strateško planiranje

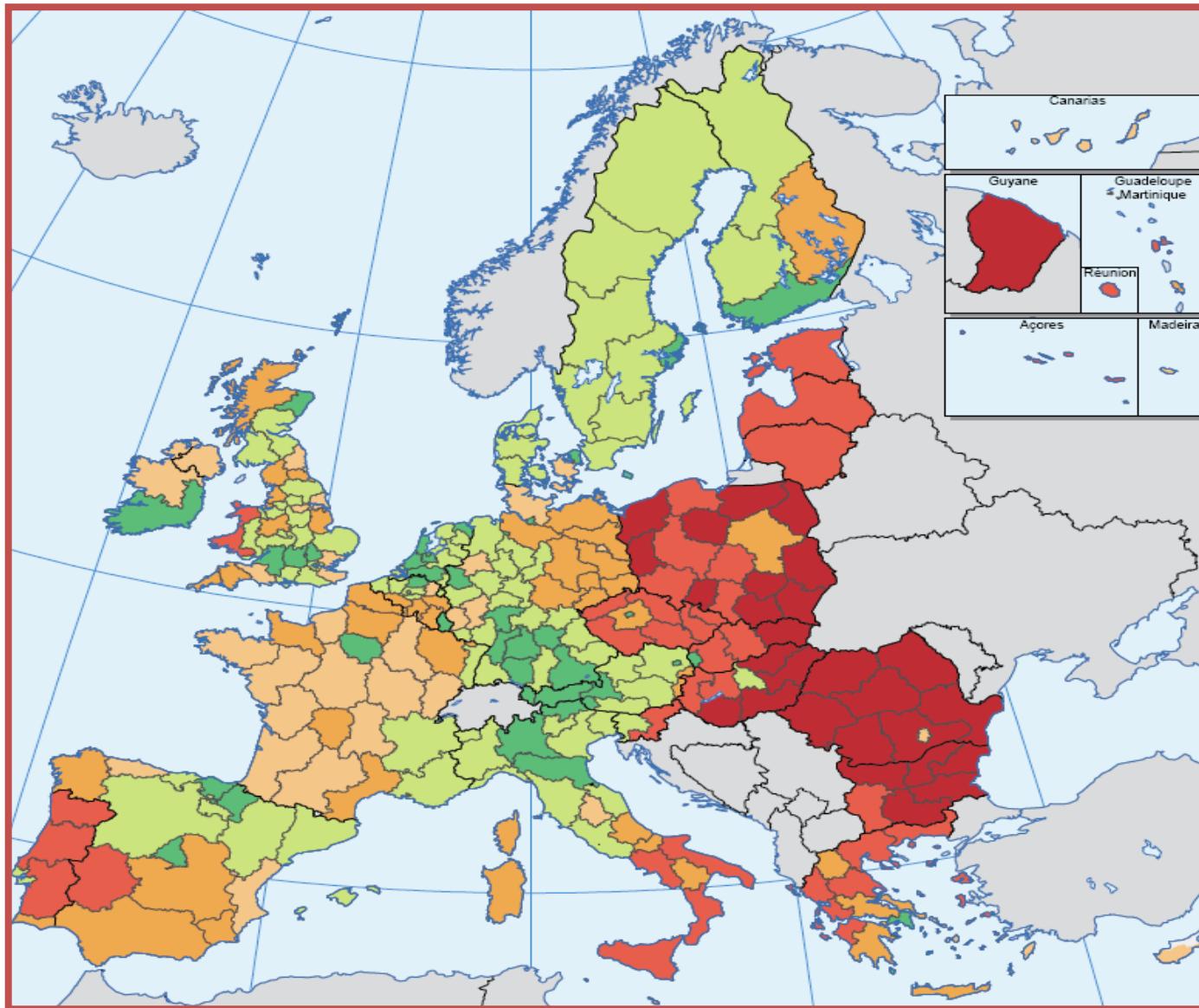
- važnost višegodišnjih nacionalnih strategija te makroekonomskog modeliranja
- koncentracija resursa (potrebe uvijek premašuju raspoloživa sredstva)
- veza s procesom proračunskog planiranja (fleksibilnost u izvršavanju proračuna)
- rane i dobro evidentirane konzultacije s partnerima oko identifikacije prioriteta i projekata
- Operativni programi moraju biti provedivi (uzeti u obzir akreditacijski postupak)

ISKUSTVA S IPA PROGRAMOM

Priprema projekata

- važnost ranog planiranja velikih infrastrukturnih projekata
- koordinacija aktivnosti s ostalim finansijskim institucijama (EBRD, EIB, Svjetska banka)
- kontrola kvalitete projektnih aplikacija prije njihovog podnošenja EK
- podizanje svijesti i jačanje kapaciteta na regionalnoj i lokalnoj razini u ranim fazama pripreme projekata
...i
- efikasna međuministarska koordinacija
- stabilan institucionalni sustav i zadržavanje ljudi s dobrim kvalifikacijama i vještinama

KOHEZIJSKA POLITIKA EU

**BDP P/C u
EU 2007.**

GDP per head (PPS), 2007

Index, EU27 = 100

- < 50
- 50 - 75
- 75 - 90
- 90 - 100
- 100 - 125
- ≥ 125

KOHEZIJSKA POLITIKA EU

- jedna od **najznačajnijih politika EU** (35,7 % EU budžeta za 2007.-2013, **308 milijardi eura**: dostupna isključivo zemljama članicama EU)
- **osnovni cilj** : ujednačeni razvitak unutar EU (regija & zemalja) te jačanje gospodarske i socijalne kohezije
- jačanje globalne konkurentnosti europskog gospodarstva
→ podupire ostvarivanje ciljeva strategije Europa 2020
- formiranje budžeta i raspodjela sredstava po EU članicama sukladno finansijskim perspektivama (2000.-2006., 2007.-2013., 2014.-2020.)

KOHEZIJSKA POLITIKA EU - KONCENTRACIJA

- kategorizacija područja prema stupnju razvijenosti i potrebama pojedinih područja (različite intervencije i različiti iznosi EU pomoći)

NUTS REGIJE

- služe kako bi se utvrdila razina i vrsta pomoći kojom EU financira kohezijsku politiku
- regije utvrđene prema broju stanovnika i drugim obilježjima

CILJEVI KOHEZIJSKE POLITIKE

(Konvergencija, Konkurentnost i zapošljavanje, Teritorijalna suradnja)

- BND, nacionalna razina (< 90% BND prosjeka EU)
- BDP P/C, razina regije, (NUTS II, BDP p/c u zadnje 3 g. < 75% EU prosjeka)
- Geografski položaj

INSTRUMENTI KOHEZIJSKE POLITIKE

KOHEZIJSKA POLITIKA

KOHEZIJSKI
FOND

STRUKTURNI
FONDOVI

EUROPSKI
FOND ZA
REGIONALNI
RAZVOJ

EUROPSKI
SOCIJALNI
FOND

EUROPSKA
INVESTICIJSKA
BANKA

FOND ZA POLJOPRIVREDU

FOND ZA RIBARSTVO

PREDUVJETI ZA KORIŠTENJE STRUKTURNIH INSTRUMENATA

**PRIPREMLJENI STRATEŠKI
DOKUMENTI**

PRIPREMLJENI PROJEKTI

**ODGOVARAJUĆI
ADMINISTRATIVNI KAPACITETI**

STRATEŠKI OKVIR ZA KORIŠTENJE STRUKTURNIH INSTRUMENATA U EU (2007.-2013.)

NACIONALNI STRATEŠKI REFERENTNI OKVIR RH (2012.-2013.)

OPĆI CILJ

Ubrzati stopu ekonomskog rasta i promicati održivi razvoj, s ciljem ostvarivanja realne konvergencije

KLJUČNI STRATEŠKI CILJEVI

Brži ekonomski rast temeljen na tržišnoj integraciji i institucionalnim reformama

Veća zaposlenost – brže stvaranje radnih mesta

Promicanje održivog razvoja

SPECIFIČNI TEMATSKI PRIORITETI

- Razvoj suvremenih prometnih mreža i povećana dostupnost regija
- Ulaganje u infrastrukturu na području okoliša i energetike
- Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva
- Zapošljavanje i razvoj ljudskog kapitala
- Razvoj upravnih kapaciteta
- Uravnotežen regionalni razvoj kao horizontalni prioritet

OPERATIVNI PROGRAMI ZA KORIŠTENJE STRUKTURNIH INSTRUMENATA U RH 2013.

NSRO

**Operativni
program
PROMET**

**Operativni
program
OKOLIŠ
I
ENERGETIKA**

**Operativni
program
REGIONALNA
KONKURENTNOST**

**Operativni
program
RAZVOJ
LJUDSKIH
POTENCIJALA**

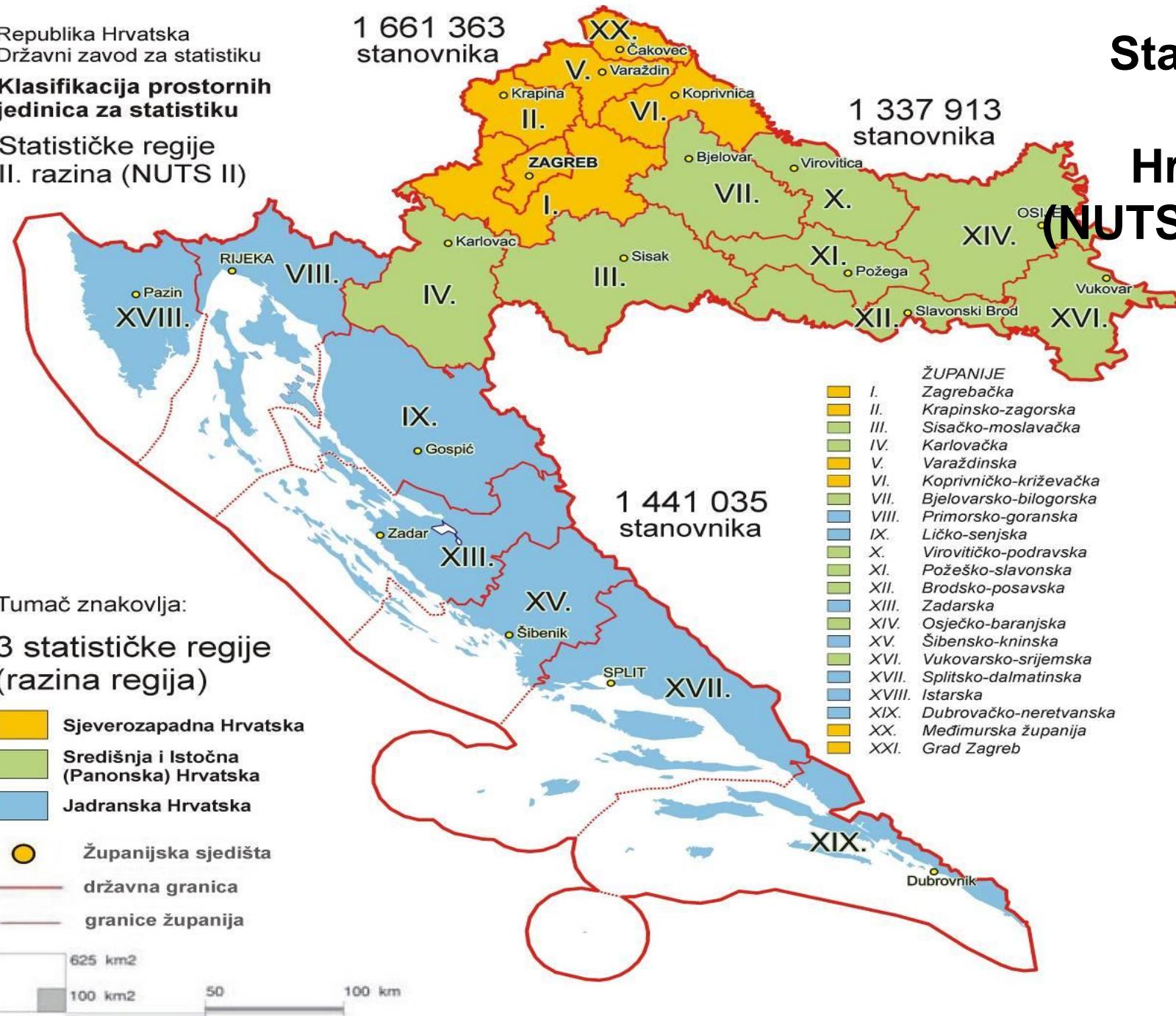
**Operativni
program
RAZVOJ
UPRAVNIH
KAPACITETA**

8 OP-a Europske teritorijalne suradnje

Statističke regije u Hrvatskoj (NUTS I, II, III)

Republika Hrvatska
Državni zavod za statistiku
Klasifikacija prostornih jedinica za statistiku

Statističke regije
II. razina (NUTS II)

KAKO SE RH PRIPREMA?

- korištenje programa IPA
- programiranje (planiranje) sredstava- izrada OP-a za SF
- priprema zalihe projekata (naglasak na velikim projektima)
- uspostava potrebnih nacionalnih struktura i procedura (jačanje institucija nadležnih za pripremu i provedbu strateških dokumenata, programa i projekata)
- informiranje dionika
- učenje na iskustvima (novih) država članica

STRUKTURNI FONDOVI - IZAZOVI

- priprema i provedba u potpunosti prelaze na državu članicu
- znatno veća sredstva na raspolaganju
- procedure prema nacionalnom Zakonu o javnoj nabavi
- načelo povrata već uloženih sredstava po ispostavljenim računima (*ex post* financiranje)
- N+3→N+2 pravilo (sredstva će trebati kvalitetno potrošiti u kraćem roku)

PRIJEDLOG ODLUKE EK O FINANCIJSKOM PAKETU ZA RH, listopad 2009.

PRIJEDLOG FINANCIJSKOG PAKETA ZA RH (EK) (milijuni eura, tekuće cijene)

PLANIRANA SREDSTVA (COMMITMENT APPROPRIATIONS)	2012	2013	Ukupno
1. Održivi razvoj	1.005,6	1.386,7	2.392,3
1a konkurentnost za rast i zapošljavanje	89,7	97,5	187,2
1b kohezija za rast i zapošljavanje	915,9	1.289,2	2.205,1
2. Očuvanje i upravljanje prirodnim resursima	242,8	438,5	681,3
od čega izdaci za unapređenje tržišta i izravna plaćanja	18,0	126,3	144,3
3. Sloboda, sigurnost i pravda	97,4	72,2	169,6
4. Administracija	45,0	77,0	122,0
5. Kompenzacija	170,4	32,4	202,8
6. Ukupno planirana sredstva (RH)	1.561,2	2.006,8	3.568,0
Kohezija za rast i zapošljavanje EU 27	52.425,0	54.188,0	106.613,0
RH kao % EU 27 (kohezija za rast i zapošljavanje)	1,75%	2,38%	2,07%
7. Ukupno planirana sredstva (EU27)	147.210,0	151.976,0	
8. RH kao %EU27 (ukupno planirana sredstva)	1,06%	1,32%	

PROCIJENJENE UPDATE RH U PRORAČUN EU	2012	2013	Ukupno
	609,0	647,0	1.256,0

UGOVOR O PRISTUPANJU REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJE - ČLANAK 33

- u okviru Strukturnih i kohezijskih fondova u 2013. za Hrvatsku će se rezervirati alokacija od **449,4 milijuna EUR** (po tekućim cijenama) odobrenih sredstava
- jedna trećina alokacije iz stavka 1. rezervirana je za Kohezijski fond

Hvala na pažnji!

